

בקשר להמדובר (בהתועדות דשבת הגדול), שבמיוחד — ינצלו ימי חג הפסח להוספה בלימוד התורה — הוספה בכמות והוספה באיכות — שייכות מיוחדת דלימוד התורה וחה"פ [נוסף למה שנתבאר בשיחה הנ"ל], ברמזת גם כן בהשם פסח: פסח — פה סח, והרי שיחת ודיבור האדם צריך להיות בדברי תורה — ובפרט בימי חול המועד שבהם החיוב הוא "לעסוק בתורה יומם ולילה ממש" כמשנ"ת בארוכה בשיחה הנ"ל.

ומזה עצמו שימים אלו נקראים בתורה "ימי הפסח" — פה סח — שמורה על ענין השיחה והדיבור בתורה — מובן שימים מסוגלים הם, ימים זכאים. ביחוד ללימוד התורה, היינו שבימים אלו נותנים כח וסיוע נוסף למעלה, שתהי' בנה הצלחה מיוחדת.

* * *

מכיון שנמצאים אנו בהזמן ד"ערב גאולה" ממש — ערב (וסמוך) ממש וגאולה ממש (אמיתית ושלמה) — הרי מובן שכל הנ"ל שייך גם לנשי ובנות ישראל. והיינו שנוסף על זה שיש להן זכות ע"י שישתדלו שתבוא ההוספה האמורה בלימוד התורה של בעליהן ובניהן, זכות שאחז"ל עלי': "גדולה הבטחה כו' לנשים יותר מן האנשים", עליהן להוסיף בהלימוד שלהן עצמן, שהרי "גם הנשים חייבות ללמוד הלכות הצריכות להן".

שבהלכות אלו נכלל, כמובן, לימוד עניני תורת החסידות — מכיון שלימוד זה שייך ומביא לידי מעשה — קיום ששת המצות [שסימנם שש] ערי מקלט תהינה לכם" ¹⁰] המנויות באגרת המחבר (שלפני הקדמת) החינוך

- (1) שער הפחנות ענין הפסח דרוש גי, פע"ח שם, סי' האריו"ל, ועוד.
- (2) ספרי דברים ו, ז וברש"י שם: שלא יהא עיקר דיבורך אלא במ עשם עיקר ואל תעשם טפל. אבל בהל' ת"ת לאדה"ז (פ"ג הי"ב): שלא יהא כל דיבורך אלא במ כנומר שתעשם עיקר ולא טפלה וע"כ חייב לעשות תורתו קבע ומלאכתו עראי כו', ועייג"כ שם ה"ו. וי"ל דרש"י לשיטתו' ביומא (יט, ב) ד"ה ולא, אבל צ"ע כי כ"כ ג"כ אדה"ז בשו"ע שם (פ"ג, ה"ה) ובחאו"ח סקניו סט"ו, ועכצ"ל דתרוייהו למדים מ"בם". ובכל אופן צ"ע: לכהנ"ל — למה רק בלימוד השני נלמד שעובר בעשה ואכ"מ.
- (3) להעיר שבקיום מ"ע דלספר ביצי"מ באם הוא בהגש"פ או כיו"ב — ה"ז ג"כ ת"ת: מקרא משנה כו' ושקו"ט שלו בהם [משא"כ — תפלה ותחנונים דשו"ע או"ח סמ"ו].
- (4) הל' ת"ת שם ה"ה (לענין מי שמלאכתו נעשית ע"י אחרים — שמזה מובן שכ"ה גם בנוגע לחוה"מ, שהרי אסור או בעשית מלאכה). וראה ג"כ שו"ע אדה"ז או"ח רסקנ"ו.

- (5) ראה שער היחוד והאמונה ספ"א.
- (6) ע"ד תענית כט, א.
- (7) להעיר מסוטה (יא, ב): בזכות נשים צדקניות כו'.
- (8) ברכות יז, א.
- (9) הל' ת"ת לאהמה"ז ספ"א.
- (10) סיום אגרת המחבר סי' החינוך (הנוכר בפנים).

ומכיון שכל הענינים שבתורה הם בתכלית הדיוק, הרי מובן ששש מצות אלו ושש ערי מקלט שייכות וליזו גם מצד תוכנם: כמו שערי מקלט מצילות את החוטא, ועד

— להאמין בשם. שלא להאמין בזולתו, ליחודו, לאהבה אותו, ליראה אותו. —
שלא לתור אחר מחשבת הלב וראיית העינים — „שחיובן תמיד לא יפסק
מעל האדם אפילו רגע בכל ימיו“, שמצוות אלו הם באנשים ונשים בשוה.

ויהי רצון, שבקרוב נראה בגלוי אשר „ופסח ה'“¹¹ שתרגומו „ויחוס
ה'“, — „ויחוס“ מל' חמלה¹², שהקב"ה יחוס ברחמיו המרובים על עמו
ישראל בכלל ועל כאו"א מישראל בפרט

וכמ"ש במדרש תהלים מזמור שבעים „אמר הקב"ה . . . הבן יקיר לי
אפרים גו'“, ובסיום כתוב זה — רחם ארחמנו נאם ה', שרחמיו של הקב"ה
יומשכו בגלוי בעולם הדיבור — נאם ה'¹³

ועד — כסיום הענין שם¹⁴ לגאולה ממש, למטה מעשרה טפחים,
ובקרוב ממש.

(משיחת י"א ניסן, תשל"א)

אשר „עבדו לי“ מידי דתיהו לי חיותא“ (מכות י, א) — כ"ה גם בנוגע לשש מצות אלו,
אשר קיומם — כולל גם לימוד החלק בתורה (ולהעיר ממכות (שם) שדברי תורה בכלל
— קולטין) המביא לקיומם — מציל מכל הענינים הבלתי רצויים, ומביא לגאולה האמתית
והשלמה, כי ע"י ביטול הסיבה („חטאינו“) מתבטל גם המסוכב („גלינו“).

(11) בא יב, כב

(12) ראה גם רש"י שם, ובתיב"ע: ויגין.

(13) תו"א מקץ (לו, ד): וכך האדם ע"י עסקו בתורה כו' נתקיים בו וע"י כו'

נאם ה'.

(14) ירמ' לא (יט, כב).

שביעי של פסח

א. ענינו של כל דבר מתבטא בעיקר — ובהבלטה ובהדגשה —
בסיומו וחזרתו, וכמרו"ל: הכל הולך אחרי החתום. ומזה מובן, שכללות הענין
דחגה"פ — ענין יציאת מצרים, מתבטא בהדגשה ובהבלטה, מיוחדת בימים
האחרונים דפסח, שהם הסיום והחזרת של ימי הפסח.

הנה הגם שבימים האחרונים גופא, הסיום שבהם הוא יום האחרון
של פסח — הרי ראשיתו ועיקרם הוא יום השביעי של פסח: (שהרי אחש"פ

(1) ברכות יב, א.

(2) בכ"מ מבואר שאחש"פ נעלה יותר משש"פ. אבל פשוט שיש מעלה גם
בשש"פ (בכפנים) — והרי בעת חגג — מודגשת ופועלת וגוברת מעלת חג זה דוקא
(ולכן מציינו בראש"ח שבדרושי חה"פ — מדובר במעלת חה"פ לגבי שאר היו"ט, בחה"פ
עצמו — בדרושי הסדר — מדובר במעלת לילה זה לגבי שאר ימי הפסח וכו').